

Gemeente Utrecht

Muziekpaleis Utrecht

1760-29

Richtlijnen MER

26 juli 2006

1 INLEIDING

Overeenkomstig het Masterplan Stationsgebied wil de gemeente Utrecht op de huidige locatie van het Muziekcentrum Vredenburg een Muziekpaleis realiseren met daarin het Muziekcentrum Vredenburg, het Jazzpodium SJU en het Popcentrum Tivoli. Het gaat hier om een voorziening met jaarlijks meer dan 500.000 bezoekers en dat betekent dat een milieueffectrapportage moet worden gedaan. Deze m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de vrijstellingsprocedure art.19 WRO, het verlenen van vrijstelling is in deze procedure het m.e.r.-plichtig besluit.

Bij het initiatief is een groot aantal partijen betrokken. In het planproces en ook in deze m.e.r.-procedure treedt het Ontwikkelingsbedrijf van de gemeente Utrecht (OGU) op als coördinerend initiatiefnemer en is het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag.

In de eerste stap in de m.e.r.-procedure heeft de initiatiefnemer een startnotitie m.e.r. ingediend. In deze startnotitie staat hoe de initiatiefnemer de m.e.r.-procedure wil doorlopen en meer in het bijzonder hoe de milieueffecten zullen worden onderzocht en beoordeeld. De startnotitie m.e.r. is op 3 mei 2006 gedurende zes weken ter inzage gelegd. De ontvangen inspraakreacties zijn behandeld in een inspraaknota¹.

Bij het locatiebezoek op 16 juni 2006 is de startnotitie m.e.r. besproken met de Commissie voor de m.e.r. die op 5 juli 2006 een advies voor richtlijnen heeft uitgebracht².

¹ Gemeente Utrecht, Muziekpaleis Utrecht, Startnotitie m.e.r., Inspraaknota, 26 juli 2006

² Commissie voor de milieueffectrapportage, Muziekpaleis Utrecht, Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport, 5 juli 2006

2 RICHTLIJNEN

In de richtlijnen zijn de eisen opgenomen die het college van burgemeester en wethouders als bevoegd gezag stelt aan het milieueffectrapport bij de vrijstellingsprocedure art. 19 WRO. De richtlijnen zijn gebaseerd op de startnotitie m.e.r., de resultaten uit de inspraak en het advies voor richtlijnen dat door de Commissie voor de m.e.r. is uitgebracht. De richtlijnen zijn vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.

2.1 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Zoals in hoofdstuk 1 gesteld is het Muziekpaleis een initiatief van de gemeente Utrecht en is deze m.e.r.-procedure gekoppeld aan de vrijstellingsprocedures art. 19 WRO. Omdat in de gemeente Utrecht de behandeling van vrijstellingsprocedures art. 19 WRO is gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders, ontstaat de situatie dat het college van burgemeester en wethouders in de besluitvorming initiatiefnemer en bevoegd gezag is. Deze situatie is niet uniek of juridisch onzuiver, maar desondanks is het goed om in het MER een duidelijke toelichting op te nemen hoe de besluitvorming over het Muziekpaleis en de verantwoordelijkheden daarin zijn georganiseerd.

2.2 Doel en reikwijdte

Het initiatief om een Muziekpaleis te realiseren op de huidige locatie van het Muziekcentrum Vredenburg is onderdeel van de aanpak van het Stationsgebied zoals opgenomen in het Masterplan en het ontwerp structuurplan. In een eerder stadium en op een iets hoger schaalniveau zijn de milieueffecten van de gezamenlijke ontwikkelingen in het Stationsgebied al onderzocht en beoordeeld in het 1e fase MER bij het Masterplan en het milieurapport SMB bij het ontwerp structuurplan. Zoals in de startnotitie m.e.r. terecht is gesteld is er geen procedurele koppeling tussen deze procedures en de m.e.r.-procedure voor het Muziekpaleis, maar dat laat onverlet dat er ten aanzien van de inhoud uiteraard bij deze onderzoeken en beoordelingen kan worden aangesloten.

In het MER moet een duidelijke toelichting worden opgenomen over de samenhang tussen enerzijds het 1e fase MER bij het Masterplan en het milieurapport SMB bij het ontwerp structuurplan en anderzijds het MER voor het Muziekpaleis. De nadruk moet daarbij liggen op de consequenties van de onderzoeken en beoordelingen in het 1^e fase MER en het milieurapport SMB voor de onderzoeken en beoordelingen in het MER voor het Muziekpaleis.

Omdat de milieueffecten van de gezamenlijke ontwikkelingen in het Stationsgebied al zijn onderzocht en beoordeeld, is het niet nodig om in het MER locatiealternatieven te onderzoeken en kan worden volstaan met een toelichting op de locatiekeuze. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de afwegingen die in het 1e fase MER bij het Masterplan en het milieurapport SMB bij het ontwerp structuurplan zijn gemaakt.

2.3 Scenario's autonome ontwikkeling

Het is de initiatiefnemer bekend dat mede naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak over de ontwikkelingen op het 24 Oktoberplein een juridische discussie aan de gang is over de interpretatie van het begrip 'autonome ontwikkeling'. Het gaat er daarbij in grote lijnen om of het al of niet aanvaardbaar is om in planologische procedures te anticiperen op ontwikkelingen die planologisch-juridisch nog niet 'hard' zijn.

Deze discussie heeft ook consequenties voor de benadering van de autonome ontwikkeling in het kader van deze m.e.r.-procedure. Het structuurplan is nog niet formeel vastgesteld en de ontwikkelingen in het Stationsgebied zijn ook nog niet vastgelegd in bestemmingsplannen. Er is dus nog geen harde planologisch-juridische grondslag voor de ontwikkelingen in het Stationsgebied. De keerzijde is dat deze ontwikkelingen wel van invloed zijn op het initiatief en meer in het bijzonder op de afhandeling en de milieueffecten van het autoverkeer. Om in deze situatie tot een goede beoordeling te kunnen komen moeten de belangrijkste milieueffecten van het initiatief in het MER in twee scenario's worden geplaatst.

1. Het eerste scenario betreft de bestaande situatie en een realistische inschatting van de ontwikkelingen die in het jaar van oplevering van het Muziekpaleis in ontwikkeling zijn of reeds zijn gerealiseerd. In dit scenario staan de milieueffecten van het Muziekpaleis als zodanig centraal.
De oplevering van het Muziekpaleis is voorzien in 2009, maar om gebruik te kunnen maken van beschikbare gegevens over de intensiteiten van het autoverkeer moet het eerste scenario worden geplaatst in 2010.
2. Het andere scenario betreft de situatie in 2015 met alle in het structuurplan opgenomen ontwikkelingen. In dit scenario worden de milieueffecten van het Muziekpaleis ingebed in de gezamenlijke ontwikkelingen in het Stationsgebied.

2.4 Plan en alternatieven

De startnotitie m.e.r. geeft een duidelijk beeld van het type activiteiten en de daarbij behorende bezoekersaantallen en behoefte aan parkeerplaatsen voor auto's en fietsen. Deze gegevens kunnen in het MER worden overgenomen.

De gemeente Utrecht onderschrijft het uitgangspunt om in het MER naast het voornemen en een meest milieuvriendelijk alternatief geen andere alternatieven te beschrijven en te onderzoeken. Zoals in paragraaf 2.2 gesteld moet in het MER wel een toelichting worden opgenomen op de locatiekeuze, de gemaakte ontwerpkeuzes en reeds onderzochte alternatieven en moeten argumenten worden aangedragen om andere alternatieven buiten beschouwing te laten.

De startnotitie m.e.r. geeft een goede uitgangssituatie van de optimaliseringsmogelijkheden in het meest milieuvriendelijke alternatief. Het is niet uit te sluiten dat tijdens de m.e.r.-procedure nog andere varianten of maatregelen aan de orde komen, deze kunnen beargumenteerd aan worden toegevoegd.

2.5 Milieueffecten

Zoals in paragraaf 2.3 gesteld moeten de belangrijkste milieueffecten van het initiatief - bereikbaarheid, luchtkwaliteit, geluid - in het MER in twee scenario's worden geplaatst.

Bereikbaarheid

De gemeente Utrecht onderschrijft het uitgangspunt dat in het MER de nadruk moet liggen op de milieueffecten door het autoverkeer van en naar de beoogde voorzieningen. In het MER moet concreet en zo veel mogelijk kwantitatief inzicht worden gegeven in

- het (extra) autoverkeer - personen en vracht - van en naar het Muziekpaleis
- de belangrijkste ontsluitingsroutes
- het aandeel openbaar vervoer en langzaam verkeer
- zo concreet mogelijke (gedragsbeïnvloedende) maatregelen die de initiatiefnemers kunnen nemen om het autoverkeer - absoluut en relatief - zo veel mogelijk terug te dringen

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit is een stedelijk probleem en daarom heeft de gemeente Utrecht gekozen voor een aanpak op stedelijk niveau en daarnaast betrokkenheid bij acties op regionaal en nationaal niveau. Een logische keuze, omdat de luchtkwaliteit in Utrecht voor een belangrijk deel wordt bepaald door het autoverkeer op de rijkswegen rond de stad, de hoofdontsluitingsroutes binnen de stad en door hoge achtergrondconcentraties door externe bronnen. De aanpak op stedelijk niveau moet resulteren in een actieplan met een groot aantal maatregelen om bestaande knelpunten op te lossen en het ontstaan van andere knelpunten te voorkomen.

De ontwikkelingen in het Stationsgebied nemen in de aanpak op stedelijk niveau een belangrijke plaats in en zijn daarnaast door het ministerie van VROM geselecteerd als pilotproject om op locatieniveau onderzoek te doen naar praktische oplossingen voor locatiespecifieke problemen en om ervaring op te doen met de salderingsbenadering uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005. Het doel is om voor het Stationsgebied als geheel te komen tot een sluitend pakket aan maatregelen en niet per deelplan of project naar oplossingen te zoeken. De initiatiefnemers in het Stationsgebied onderschrijven deze integrale benadering.

De resultaten uit het pilotproject zijn naar verwachting in augustus 2006 beschikbaar en zullen de basis zijn om op basis van de salderingsbenadering uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005 een aantal projecten in het Stationsgebied in procedure te kunnen brengen zonder dat andere knelpunten worden veroorzaakt. In het MER moet dat binnen deze integrale benadering voor het Muziekpaleis inzichtelijk worden gemaakt. De nadruk moet daarbij liggen op het oplossen en voorkomen van knelpunten op het gebied van stikstofdioxide en fijn stof. Daarnaast moet aandacht worden besteed aan mogelijke benzeenverontreinigingen bij ventilatieopeningen en uitgangen van de ondergrondse parkeervoorzieningen.

Geluid - verkeer

In de startnotitie m.e.r. stelt de initiatiefnemer voor om het studiegebied te beperken tot die infrastructuur waar de verkeersaantrekkende werking van het Muziekpaleis merkbaar is door een bijdrage aan de reguliere verkeersstroom met meer dan 20%. De consequentie van deze benadering kan zijn dat een 'gat' ontstaat tussen

- de geluidseffecten van deelplannen die niet of nauwelijks substantieel zullen zijn en dus geen beletsel om een deelplan goed te keuren
- de geluidseffecten van de gezamenlijke ontwikkelingen in het Stationsgebied die zoals gesteld in het milieuraapport SMB resulteren in een toename van het aantal knelpunten in het Stationsgebied

Door in het MER gebruik te maken van de in paragraaf 2.3. beschreven scenario's kan en moet deze ontbrekende schakel worden gerealiseerd.

In het MER moet ook specifiek aandacht worden besteed aan de ondergrondse expeditie en meer in het bijzonder aan

- de situatie bij de in- en uitgangen
- de toename van (zwaar) vrachtverkeer in de avond- en de nachtperiode

Geluid - inrichting

Bij de berekeningen van de geluidemissie van het Muziekpaleis moeten worden meegenomen

- de muziektoeslag van 10 dB en de gewijzigde duurcorrectie voor muziek
- de ondergrondse expeditie
- de geluidsemisatie van luchtbehandelinginstallaties overeenkomstig de geldende regelingen

Overige milieueffecten

In de startnotitie m.e.r. zijn al beoordelingen opgenomen op het gebied van duurzaam bouwen, bodem, oppervlaktewater, natuur, cultuurhistorie, archeologie, externe veiligheid en sociale veiligheid. Deze gegevens kunnen in het MER worden overgenomen.

In aanvulling op deze gegevens moet in het MER aandacht worden besteed aan

- de effecten door bouwwerkzaamheden zoals geluid, trillingen en grondwaterbemaling op de structurele eigenschappen van de bestaande bebouwing in de directe omgeving
- specifieke hinder die kan optreden bij de in- en uitgangen van de uitgang van de ondergrondse expeditie
- mogelijke hinder door wind, schaduw en licht